

*Колпаков В. М., кандидат військових наук, доцент,
завідувач кафедри стратегічного проектування та управління
міжгалузевого інституту підвищення кваліфікації (м. Київ)*

ТЕОРЕТИЧНА ПРОБЛЕМА ПОЛІТИКИ І СТРАТЕГІЇ ОСВІТИ

У статті розглядається взаємозв'язок політики і стратегії, їх вплив на стратегічне управління системою підготовки професіоналів стратегічного мислення. Зокрема фіксується недостатньо розроблена понятійна система теорії стратегічного управління; не готовність практики сприймати рекомендації теорії.

Ключові слова: стратегія, політика, стратегічне управління, проблема, понятійна система, стратегічне мислення, управлінець, стратег.

В статье рассматривается взаимосвязь политики и стратегии, их влияние на стратегическое управление системой подготовки стратегически мыслящих профессионалов. В частности фиксируется недостаточно разработанная понятийная система теории стратегического управления; неготовность практики воспринимать рекомендации теории.

Ключевые слова: стратегия, политика, стратегическое управление, проблема, понятийная система, стратегическое мышление, управленец, стратег.

*... Теорія, яка завжди хоче йти в ногу з досвідом,
рано чи пізно помститься за себе, якщо її занадто ігнорувати.*

Жан- Батист Клебер [16 , с.33]

Постановка проблеми. Сьогодні вже всі управлінці знають, що великими і складними соціально-економічними системами краще управляти стратегічно. Поняття «стратегія», «політика», «стратегічне управління», не зовсім коректно використовуються по відношенню до управління фірмами, галузями економіки, системою освіти і т. п. Вищими навчальними закладами, відповідно до державного стандарту, введений курс підготовки студентів: «Стратегічне управління» і «Стратегічний менеджмент». Робиться спроба формувати стратегічну свідомість, мислення у майбутніх управлінців. З'являються концептуально-проектні версії поняття стратегічного управління фірмами та організаціями. Популярним термін «стратегія» стає і в методології, в лінгвістиці та психології мислення і т.п. Однак, у більшості підручників зі стратегічного управління не дається розуміння суті стратегії і політики. Для вирішення цього завдання слід відокремити суб'єктивний погляд на специфіку стратегічного управління, індивідуальний сенс цих понять від позаіндивідуального, культурно орієнтованого значення цих термінів. Це призводить до необхідності серйозного аналізу сутності стратегії та стратегічного управління. І головне, слід задуматися, готуємо ми фахівців зі стратегічного управління чи ні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Історично простежується, що проблемою політики і стратегії держави

завжди займалися посадові особи вищого ієрархічного рівня управління. Аналіз наявних публікацій показує, що у сфері освіти склалося глибоке нерозуміння його ролі в системі підготовки стратегів для керування великими і складними соціально-економічними системами, що система освіти є фактором виходу з системної кризи, розвитку країни, забезпечення національної незалежності. У системі освіти панує думка, що провідними школами у підготовці фахівців для стратегічного управління є університети США. Не звертається увага на результати досліджень національних дослідницьких центрів. Аналіз навчальної літератури, якою користуються для навчання стратегічного управління у вузах України, показує, що переважають в основному підручники західних шкіл. Проте ні в одному з них не дається навіть правильне визначення стратегії і політики.

Мета статті – показати взаємозв'язок політики і стратегії освіти від політики і стратегії держави, сутність стратегічного управління, важливість підготовки фахівців стратегічного управління в національній системі освіти.

Виклад основного матеріалу.

*Для того щоб ми могли практикувати,
тобто щоб у нас були грамотні педагоги,
психіатри, інженери, які вміють бачити і
діяти, потрібно в процесі їх навчання у школі
та вузі начиняти їх голови правильними
поняттями. Якщо у них будуть правильні
поняття, вони будуть вміти діяти і
орієнтуватися в ситуації.*

Г.П. Щедровицький [21 , с.5]

Поняття «стратегія» етимологічно походить від грецького *strategia*, складається з двох частин: *stratos* - військо і *ago* - веду, тобто за походженням є військовим терміном. Г.Д.Бюлов (1760-1806) цей термін повернув у сферу військового мистецтва та державного управління в кінці 18 століття [16, с. 23]. Термін "стратегічне управління" стосовно до інших сфер діяльності, зокрема до економіки, був введений в 60-70-х роках ХХ-го сторіччя у зв'язку із загостренням конкурентної боротьби. Так як теоретики управління економікою і господарством теорію військового мистецтва не вивчали, то виникло не розуміння термінів «стратегія» і «політика» та їх взаємозв'язку і взаємообумовленості.

Класик американського стратегічного управління у сфері бізнесу І. Ансофф при аналізі сучасного розуміння стратегії – бізнесу дає кілька її відмінних характеристик [3]: стратегія ... встановлює загальні напрямки, фокусує увагу на стратегічних областях; до стратегії звертаються в мінливих умовах; при формуванні стратегії неможливо врахувати всі можливості, а її

реалізація вимагає зворотного зв'язку; стратегія і мета взаємопов'язані. Особливо наголошується на тому, що концепція стратегії – матерія тонка, часом досить абстрактна. Абстрактну, сутнісну сторону стратегії виділяє і О.С. Анісімов [1]. Під абстракцією він розуміє – підсумок узагальнення результатів споглядання, спостереження, первинних описів об'єкта вивчення ... виділення «спільного» з безлічі однотипних образів ... абстрагування неможливо без трансформації свідомості того, хто мислить [2, с. 10, 11]. Прикладами абстракцій виступають концепція, теорія, поняття, категорія, значення. Облік цих особливостей складає сутність формування та впровадження стратегії. Стратегія сьогодні стає важливим і надзвичайно необхідним інструментом управління. Однак, наявність явних протиріч вже у визначенні поняття «стратегія», робить необхідним проведення спеціального аналізу для з'ясування її сутності та зв'язку з «політикою». Розглянемо версії поняття «стратегія» в тлумаченні найбільш відомих західних авторів (таблиця 1).

Таблиця 1.

Визначення і зміст поняття «стратегія»

	Автор	Версія автора	Зміст поняття стратегія
1	Ансофф І. Новая корпоративная стратегия. СПб. Питер, 1999.- 416с.	Стратегія - це набір правил для прийняття рішень, якими організація керується у своїй діяльності.	Містить загальні напрямки, просування по яким забезпечує зростання і зміцнення позицій фірми. Є «інструментом», в умовах нестабільності забезпечує вибір напрямку росту.
2	М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі Основы менеджмента. - М.: Дело, 1995.-704с.	Стратегія являє собою детальний всебічний комплексний план, що призначений для того, щоб забезпечити здійснення місії організації і досягнення її цілей.	Комплекс заходів, послідовне і паралельне виконання яких дозволяє досягти мети за відсутності змін у зовнішній і внутрішньому середовищі.
3	Стивенсон В.Дж. Управление производством.- М., Бинум, 1998.-928с.	Стратегія – план досягнення цілей організації. Тактика – це методи і дії, що виконуються для здійснення стратегії.	Якщо вважати мету організації пунктом призначення, то стратегія буде дорожньою картою, що вказує шлях до цього місця призначення. Стратегія буде фокусом для прийняття виробничого рішення. Загальна стратегія організації визначає напрями діяльності організації.
4	Томпсон-мл., Артур, А., Стрикленд Ш, А., Дж. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа, 12-е издание: Пер. с англ. — М. : Издательский дом "Вильямс", 2006. — 928 с.	Фактично стратегія – це управлінський план, спрямований на зміцнення позицій організації, задоволення потреб її клієнтів і досягнення певних результатів діяльності.	Стратегія компанії відповідає на питання: як розширити бізнес, як задовольнити споживачів, як перевершити конкурентів, як відповісти на зміни ринкових умов, як управляти функціональним підрозділом, як досягти ... цілей.
5	Дойль П. Менеджмент: стратегия и тактика. СПб., Питер, 1999.-560с.	Стратегія визначає напрям, у якому рухається компанія, виконуючи поставлені завдання.	У центрі стратегії – рішення в області маркетингу та інновацій. Найбільш важливе рішення – вибір ринків.

	Автор	Версія автора	Зміст поняття стратегія
6	Котлер Ф., Армстронг Г., Сондерс Д., Вонг В. Основы маркетинга: Пер. с англ. – 2-е. изд. – М., СПб.: К.: Издательский дом «Вильямс», 1999.- 748с.	Стратегія компанії – це системний підхід до вирішення проблем розвитку і функціонування, що забезпечує збалансованість її діяльності.	Стратегія відрізняється від плану тим, що вона розробляється в умовах невизначеності зовнішнього середовища, коли головна мета компанії і відповідні їй основні та локальні цілі не можуть бути визначені і не можна виробити конкретне завдання для підрозділів компанії.
7	Минцберг Г., Куинн Дж., Гошал С. Стратегический процесс. Концепции, проблемы, решения.- СПб.: Питер, 2001. - 567 с	Стратегія – це патерн, або план, що інтегрує головні цілі організації, її політику і дії в деяке одне узгоджене ціле .	Наводиться п'ять різних тлумачень слова «стратегія»: стратегія як план, як вдалий прийом, як патерн (принцип поведінки, стійка схема дій), як позиція і як перспектива, а також деякі їх взаємозв'язки .

Аналіз визначень, що наведені у таблиці 1, дозволяє зробити висновок, що на сьогодні зміст поняття терміну "стратегія" ще не склався і перебуває в стадії формування. Запропоноване в навчальній літературі розуміння стратегії як плану, набору правил, системного підходу, напрямку і т. п. скоріше показує на різноманітність у розумінні суті стратегічного управління.

І. Ансофф у своїх дослідженнях намагався дати це визначення, але змушений був визнати, що «систематизоване формулювання стратегії – річ досить заплутана і не ефективна» [3]. У сфері бізнесу замість слова «стратегія» часто використовують слово «політика». І сьогодні є роботи, де можна прочитати: стратегія це політика. У десятках навчальних посібників, що використовуються в системі освіти України взагалі не дається визначення поняття «стратегія» і не відзначається її зв'язок з політикою. Деякі вітчизняні автори, при виявленні великої різноманітності у розумінні «стратегії», в силу різних причин, перераховують визначення американських фахівців (таблиця 1): стратегія – набір правил..., взаємопов'язаний комплекс..., генеральна довгострокова програма..., засіб..., продумана сукупність норм [12, с. 556; стратегія – це довгостроковий якісно визначений напрямок розвитку організації [5]; в економіці стратегію розглядають (трактують) як комплекс довгострокових заходів (рішень, вказівок) по становленню, розвитку та оптимізації бізнесу [9, с. 24]; стратегія організації – це комплекс принципів її діяльності і відносин із зовнішнім і внутрішнім середовищем... [13, с. 10]; стратегія – це довгостроковий курс розвитку фірми, спосіб досягнення цілей [18, с. 28];

стратегічне управління – це реалізація концепції, в якій поєднуються цільовий, системний ситуаційний та інтегральний підходи до діяльності підприємства, що дозволяє встановлювати цілі розвитку... [20, с. 24]; стратегія – це генеральний план дій для досягнення поставленої мети; довгостроковий курс розвитку підприємства, спосіб досягнення цілей... Це засіб формування та реалізації ресурсів і ... [19, с. 10].

Можна погодитися з Г. Мінцбергом, що слово «стратегія» давно вже застосовується в самих різних випадках і має самі різні значення, незважаючи на те, що традиційно воно мало цілком певне тлумачення. Якщо ми зможемо чітко сформулювати всі значення терміну «стратегія», це, безумовно, допоможе людям впоратися з проблемою... Як би ми не визначали стратегію – як план, або патерн – нам не піти від головного питання: а з чим має справу стратегія?» [14, с. 33, 37].

Про політику можна прочитати таке:

Політика організації ... означає визнання і в кінцевому підсумку поєднання різних конкуруючих між собою інтересів ... лежить в основі стратегії ... влада впливає на процес прийняття рішень в організації ... [7, с. 222, 224]; політика є правила, або директиви, що визначають межі дій організації ... загальні напрямки розвитку компанії, її положення і життєздатність [14, с. 23].

Таке розуміння стратегії та її зв'язку з політикою, а також відповідні рекомендації з її розробки та реалізації пропонуються нашим учням. Результатом є відповідне стратегічне управління, яке реалізується в реальній дійсності – економіці, державному управлінні. Результати численних досліджень, що виконані нами в школі

О.С. Анісімова, дають підстави погодитися з визначенням: «Стратегія – абстрактно-нормативне вираження шляху досягнення нової мети сукупними зусиллями представників тієї чи іншої цілісності (підприємства, регіону, країни, спільноти тощо)» [2, с. 180; 12, с. 7- 69]. Ця норма може бути представлена у вигляді плану, програми, проекту тощо, як документ. Але це норма для управлінців стратегічного рівня. Всі інші в управлінській ієрархії діють в рамках цієї норми. Стратегія розробляється або коригується коли з'являється

необхідність принципової зміни спрямованості шляху, зміни цінностей, якісної корекції механізму управління політичною діяльністю. Стратегія визначає перспективні напрями і траєкторію руху організації у часі та просторі. Стратегія організовує форми, технології, методи, способи, прийоми діяльності людей.

2. Зв'язок політики і стратегії.

З'ясуємо зміст і значення розуміння політики та її зв'язки зі стратегією. Зробимо це на прикладі розуміння кадрової політики (табл. 2).

Таблиця 2.

Розуміння політики у сфері управління персоналом

№ з/п	Зміст визначення	Автор (джерело)	Ключові поняття
1	Кадрова політика – система теоретичних поглядів, ідей, вимог. Принципів, що визначають основні напрямки роботи з персоналом, її форми і методи.	Веснин В.Р. Практический менеджмент персонала. – М.: 1998, с.104.	Система поглядів, ідей...
2	Політика організації – система правил, в соответствии с которыми ведет себя система в целом и по которым действуют люди, входящие в эту систему.	Управление персоналом. Под ред. Базарова П.Ю., Еремина Б.П. – М.: 1998, с.126.	Система правил
3	Формування кадрової політики можна розуміти як процес прийняття рішень.	Хентце И. Теория управления кадрами в рыночной экономике. – М.: 1997, с.50.	Процес
4	Політика – загальні орієнтири для дій і прийняття рішень, які забезпечують досягнення мети.	Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: 1995, с.691.	Загальні орієнтири
5	Кадрова політика – комплексна система управління людськими ресурсами ... система управління людьми в масштабах держави, регіону, галузі або окремої організації ... провідний напрям діяльності держави, що охоплює розробку організаційних принципів роботи з людьми, формування та раціональне використання людських ресурсів, забезпечення ефективного розвитку кадрового потенціалу.	Щекин Г.В. Социальная теория и кадровая политика. – К.: 2000, с. 457,442,454.	Комплексна система управління ... напрямом діяльності ...

Аналіз визначень, що запропоновані представниками різних управлінських культур і рівнів розуміння проблеми дозволяє зробити висновок, що термін політика на сьогодні використовується в різних значеннях. Однак, при цьому, з великою імовірністю можна говорити, що

політика – це діяльність управлінців стратегічного рівня з реалізації цілей організації або чийось інтересів. Для уточнення значення терміну політика додатково скористаємося словниками (таблиця 3).

Таблиця 3.

Визначення терміну «політика», наведені в словниках

№ з/п	Зміст визначення	Автор (джерело)	Ключові поняття
1	Політика – це діяльність державної влади, партії чи громадської групи в галузі внутрішньодержавних або зовнішніх відносин, що обумовлена інтересами цієї влади, партії, групи.	Ожегов С.И. Словарь русского языка. – М.: «ОНИКС 21 век». – 2003, с. 542.	Діяльність.
2	Політика – діяльність у сфері відносин між великими соціальними групами, насамперед класами, а також націями і державами.	Краткий политический словарь. – М.: 1988, с.322-323.	Діяльність.

3.	Політика – це мистецтво управління державою ... наука про завдання та цілі держави, про засоби, які є в розпорядженні або бувають необхідні для виконання цих цілей.	Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА, – 2002, с. 352.	Мистецтво управлінської діяльності.
4	Політика – мистецтво і наука управління через державні та інші політичні інститути; ... діяльність державних і громадських інститутів, що передбачає досягнення життєво важливих цілей; боротьба за владу, політичні махінації ...	Кравченко С.А. Социологический энциклопедический русско-английский словарь. – М.: «Изд. АСТ», – 2004, с. 297.	Мистецтво діяльності.
5	Політика – діяльність, що пов'язана з відносинами між класами, націями та іншими соціальними групами.	Современный словарь иностранных слов. – М.: Рус.яз. – 2001, с. 478.	Діяльність.

Виходячи з аналізу (табл. 2, 3), політика – це діяльність, спрямована на досягнення мети, реалізацію певних принципів, ідеологічних цінностей або чийось інтересів. Отже, можна говорити, що політика – це діяльність людей в організації, яка проектується і реалізується. Причому вже давно встановлено, що політика визначає стратегію. Це добре засвоїли військові. «Стратегія військова впливає з політики і обслуговує її. У свою чергу стратегія справляє зворотній вплив на політику [6, с. 711]. Твердження про панування політики над стратегією, ... має всесвітньо-історичний характер. Воно не підлягає ніякому сумніву ... Без політики стратегія існувати не може [16, с. 43, 44].

Стратегія не просто слідує в кільватері політики – вона впливає на неї і в той же час сама підпадає під вплив національної політики та пов'язаних з нею факторів ... політика повинна зберігати наступність при будь-яких адміністраціях [9, с. 25, 26]. Тим не менш, у підручниках і навчальних

посібниках, за якими навчаються наші студенти, не фіксується, не відзначається зв'язок політики і стратегії. Необхідно зрозуміти, що без політики немає стратегії. Якщо хтось не знає, у рамках якої політики він буде свою діяльність (реалізує норми соціуму), то це не означає, що її (політики) немає. Якщо у вас немає стратегії, то ви живете і працюєте, підкоряючись чужій стратегії, реалізуєте (на стратегічному рівні) чужі інтереси. Такі закони глобального світу, закони боротьби і сучасного ринку.

Основною особливістю, яку відзначають фахівці [4], є те, що політика охоплює владні відносини, політико-державну організацію суспільства. Саме владні відносини визначають цю організацію. Політика та стратегія у сфері освіти визначаються політикою і стратегією держави, а не ринковими відносинами. Взаємозв'язок політики і стратегії представлений на рис. 1.

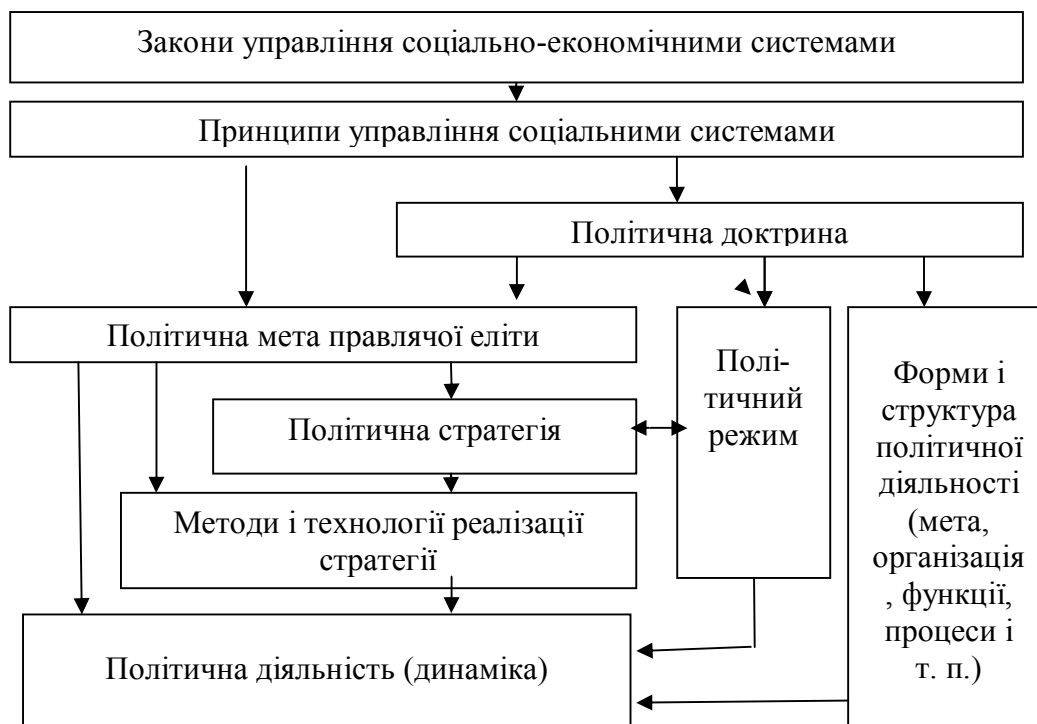

Рис. 1. Взаємозв'язок політики і стратегії

Виходячи з аналізу взаємозв'язку основних категорій (рис. 1), можна зробити висновок про те, що різні тлумачення терміну «політика» залежать від розуміння інтерпретації поставлених цілей, завдань і функцій. Центральною категорією виступає політична мета діяльності владної еліти. Вона визначає політичну стратегію і відповідно стратегію освіти, методи і технології стратегічного управління, спрямованість політичної діяльності. Політична мета визначається вимогами об'єктивних законів управління соціально-економічними системами та принципами їх реалізації в реальних умовах, а також політичною доктриною, що сформована правлячою партією або угрупованням політичних сил. Політична мета пов'язана з політичним режимом, що діє у суспільстві. Під політичним режимом розуміється «сукупність способів, засобів і методів практичного здійснення правлячими колами, головним чином, вищими посадовцями, певної політичної доктрини і мети суб'єкта політики [4]. Під політичною доктриною розуміється державна ідея, система прийнятих поглядів, концептуальні положення політики. Доктрина має багаторівневу структуру, носить системно-динамічний характер і використовує різні форми політичної діяльності. Вона, реалізується через встановлений політичний режим і впливає на політичну діяльність та на всі сторони життя суспільства. Політичний режим дозволяє приймати рішення, що потрібні правлячій еліті, а всім іншим – використовувати його в своїх інтересах у залежності від положення в соціальній ієрархії. Ця властивість проявляється не тільки на рівні великих соціально-економічних систем, але й на рівні окремих організацій. При цьому, як показує історія розвитку державних систем та окремих фірм, формується організаційна (корпоративна) культура, що базується на доктринальних державних положеннях або філософії підприємства, що породжує організаційно-стабілізуючі методи управління, стереотипи мислення і т.п. Реалізацію політики можна «бачити» в міжособистісних, міжгрупових, міжнаціональних відносинах. Сама політика виявляється в діяльності виконавчої системи управління державою.

Політика, по суті - діяльність управлінців стратегічного рівня. Політика, як діяльність пов'язана з рефлексією цієї

політики [10]. Рефлексія – феномен людини, інтегральний механізм вищої психіки, який дозволяє спостерігати стратегу за результатами своїх управлінських дій і оцінювати їх виходячи із сформованої системи базових (цінностей народу, що сформовані у філогенезі) та індивідуальних (сформованих в онтогенезі) цінностей. Виходячи з останнього, політика і стратегія освіти мають відповідати цілям суспільства, яке включає і державу, і систему освіти.

Висновки

Згідно з проведеними дослідженнями стратегія визначається метою політики організації і є ланкою в ланцюжку «принципи управління - цілі - стратегії - методи - прийоми». Стратегія, як документ, може бути представлена у вигляді плану, проекту, програми і т.п. (норми). Однак ця норма призначена для управлінців вищого рівня ієрархії управління. Вона характеризується абстрактністю (сутністю керованих процесів) і реалізується через управління підлеглими функціонального і тактичного (операціонального) рівнів управління. У процесі стратегічної діяльності, як правило, вирішують проблемні питання, а в тактичній діяльності – повсякденні завдання, що визначені стратегією.

Політик – це стратег. Багато лиха в нашій країні і в світі в цілому є наслідком того, що у нас не підготовлені до політичної діяльності, випадкові люди, займають у стратегічних органах управління місця політиків. Політика у сфері освіти має відповідати політиці держави, яка повинна реалізовувати цілі суспільства. Система освіти повинна готувати стратегів, формувати національну еліту. Високий рівень освіти сьогодні – це основний фактор забезпечення безпеки життєдіяльності суспільства і гарантія його виходу з системної, управлінського та цивілізаційної кризи.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Основними напрямками подальших досліджень може бути: поглиблення розуміння сутності стратегічного управління, показ його особливостей; аналіз причин існування різного розуміння ученими і практиками терміну стратегія; розробка концептуально-технологічних основ підготовки стратегів; розробка методичних рекомендацій щодо формування професійної культури мислення управлінця.

Література

1. Анисимов О.С. Стратегии и стратегическое мышление (акмеологическая версия). М., «Агро-Вестник», 1999.-605с.
2. Анисимов О.С. Методологический словарь для управленцев. М., 2002. – 296 с.
3. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. СПб.. Питер, 1999.-416с.
4. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления. М.: Юридик. Литер. 1997.-301с.
5. Белошапка В.А., Загорий Г.В. Стратегическое управление: принципы и международная практика. К.. Абсолют- В., 1998.-351с.
6. Военный энциклопедический словарь/ Пред. Гл. ред. Н.В. Огарков.-М.: Воениздат, 1983.-863с.
7. Джонати С., Дайон К. Стратегический менеджмент. Ключевые понятия./ Пер. с англ., Под. ред. Е.Е. Козлова.- Днепропетровск : «Баланс Бизнес Букс», 2005.-440с.
8. Кингстон-Маккори Д.Э. Аспекты стратегии.-М.: Воениздат. 1966г.-217с.
9. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Підручник.-Львів: «Новий світ», 2000.-680с.
10. Колпаков В.М., Дмитренко Г.А. Стратегический кадровый менеджмент.-К.: МАУП, 2002.-752с.
11. Конрад Н.И. Синология. -М.: Ладомир, 1995.-621с
12. Менеджмент: Понятійно-термінол. слов.-К.: МАУП, 2007.-744с
13. Мізюк Б.М. Основи стратегічного управління: Підручник.-Львів: магнолія 2006, 2009.-544 с.
14. Минцберг Г., Куинн Дж., Гошал С. Стратегический процесс. Концепции, проблемы, решения.-СПб.: Питер, 2001. - 567 с.
15. Сасенко М.Г. Стратегія підприємства навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2007.-352 с.
16. Свечин А.А. Стратегия.-М.: Воениздат 1926г.-399с
17. Стратегия в трудах военных теоретиков. Том 2. Под. ред. Свечина А.А. М.: Воениздат. 1926г.-288с.
18. Сумець О.М., Бондаренко М.І. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник.-К.: «Хай-тек Прес», 2010.-240 с.
19. Тарнавська Н., Напора О. Стратегічний менеджмент: Практикум. Навч. посібник.-Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008.-287 с.
20. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник.- 2-ге вид., перераб. і доп. –К.: КНЕУ, 2004.-699 с.
21. Щедровицкий Г.П. Психология и методология. Т.2 Вып.1. М.: Путь. 2004.-368с.

Kolpakov V., candidate of military sciences

THEORETICAL NATURE POLITICAL PROBLEM I STRATEGII OSVITI

The article examines the relationship of policies and strategies and their influence on strategic management training system strategically minded professionals. In particular fixed insufficiently developed conceptual system of strategic management theory, practice unpreparedness to perceive recommendations theory. The article defines strategies and policies resulting from historical analysis of military theory and practice of modern use of these concepts. Draws attention to the importance of theory to practice strategic management. It is shown that in the military theory has long been known association of policies and strategies that policy determines strategy. Shows a decisive influence on the policy regime of power, shape and structure of political activities, methods and technology implementation. An attempt to show that the problem of education policy and strategy is largely determined by the real policy and strategy of the state. At the same time there is the dependence of activity managers of strategic management level of their educational attainment, presence in the state of preparation of the national elite.

Keywords: strategy, policy, strategic management, problem, conceptual system, strategic thinking, manager, strategist.